

οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ διῶχυρίζονται, ὅτι ἐκτίσθη πρὸς 2,300 ἐτῶν ὑπὸ δύο ἀδελφῶν ἐμπόρων, οἵτινες πλουτήσαντες διὰ τοῦ ἐμπορίου, ἔδειξαν τὴν πρὸς τὸν Χρυσοῦν Θεὸν εὐγνωμοσύνην διὰ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ναοῦ τούτου, ὑψώσαντες αὐτὸν κατ' ἀρχάς εἴκοσι δύο μόνον πόδας· ἀλλὰ τὴν νύκτα ὁ Χρυσοῦς Θεὸς ἐδιπλασίασε τὸ ὕψος τοῦ ναοῦ αὐτοῦ. Οἱ δύο ἀδελφοὶ ἔμποροι θέλοντες τὴν ἐπαύριον τὴν αὐτόματον ταύτην ὑψώσιν, ἐπρόσθεσαν ἀφ' ἑαυτῶν ἄλλους εἴκοσι πόδας, τοὺς ὁποίους ὁ Χρυσοῦς Θεὸς ἐδιπλασίασε πάλιν τὴν νύκτα καὶ οὕτως ἐφεξῆς, μέχρις οὗ ἔφθασεν ἡ οἰκοδομὴ εἰς ὕψους 12 Βιρμανικῶν πηχῶν· ἀλλ' ἀκολούθως διάφοροι βασιλεῖς τοῦ Πηγού ἐτελειοποίησαν καὶ ἔφερον τὸν ναὸν τοῦτον εἰς τὴν σημερινὴν αὐτοῦ κατάστασιν.

ΠΕΡΙ ΓΑΛΑΚΤΟΣ.

Μεταξὺ τῶν ζωτικῶν τροφίμων εἶναι καὶ τὸ γάλα, ἐν τῶν σημαντικωτέρων καὶ διὰ τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμόν ὠφελιμωτέρων τροφίμων· καθότι σχεδὸν ἅπαντα τὰ πρὸς θρέψιν καὶ αὐξήσιν τῶν ὀστέων συντείνοντα ἐντὸς τοῦ γάλακτος ἐμπεριέχονται. Τὰ τοῦ γάλακτος συστατικὰ πρὸ πάντων εἶναι λεύκωμα, τυρὸς, βούτυρον, καὶ διάφορα γαλακτικά καὶ φωσφορικά ἄλατα καὶ τὰ τελευταῖα εἶναι ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀποτιθέμενα ἐντὸς τοῦ ὀργανισμοῦ προκαλοῦσι τὴν τῶν ὀστέων σφαιρότητα καὶ αὐξήσιν, καὶ ἕνεκα τούτου ἡ ἐνεργητικὴ φύσις προσδιώρισε τὸ γάλα διὰ πρῶτην τροφήν τῶν νεογνῶν.

Τὸ γάλα κατέχει τὰς ἐκτεθείσας ιδιότητας, ἐὰν εἶναι πρόσφατον καὶ ἐξ ὑγειῶν ζῶων λαμβανόμενον. Ἐπὶ τῆς τοῦ γάλακτος θρεπτικῆς ιδιότητος μεγίστην ἐπιβρόχην ἔχει ἡ τοῦ θηλάζοντος ἀνθρώπου ψυχικὴ διάθεσις καὶ αὕτη εἶναι, ἥτις κυρίως τὴν τοῦ γάλακτος θρεπτικὴν δύναμιν, ἰδίως αὐξάνει ἢ ἐλαττώνει καὶ μάλιστα εἰς μεγάλον δηλητήριον νὰ μεταβάλλῃ αὐτὴν δύναται. Ὑπάρχουσι παραδείγματα ὅτι παιδιὰ εὐτραφέστατα θηλάζοντα τὸ γάλα οὔσης τῆς μητρὸς εἰς ἄκρον ὠργισμένης, μετ' ὀλίγα λεπτὰ ὑπὸ σπασμῶν ἀπέθανον· ἐξ αὐτοῦ ἐξάγεται, ὅτι αἱ μητέρες αἱ νεογνὰ θηλάζουσαι πρέπει ν' ἀπέχωσι πάσης ἀφορμῆς θυμοῦ, λύπης, ὑπερβολικῆς χαρᾶς, δηλ. ἀπὸ ἐπιβροῶν, αἵτινες δύνανται νὰ προκαλέσωσι ταύτην τὴν τοῦ γάλακτος ἀλλοίωσιν.

Ἐπὶ τῆς τοῦ γάλακτος θρεπτικῆς δυνάμεως μετὰ τὴν ἐπιβρόχην ἔχει ἡ τοῦ ζώου ὑγίης κατάστασις· καὶ διὰ τοῦτο γάλα λαμβανόμενον ἐκ ζῶων ἀσθενῶν, βλάβην καὶ οὐχὶ ὠφέλειαν ἐπιφέρει. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ σύνθητες πρὸς τροφήν μεταχειριζόμενον γάλα, λαμβανόμενον ἢ ἐκ βοῶν ἢ ἐκ προβάτων, διαφέρει ὡς πρὸς τὴν ποιότητά κατὰ τὰς ἐποχὰς τοῦ χρόνου· καθότι ἡ τοῦ ζώου τροφή, ὡς ἐννοεῖται, μεγίστην ἐπιβρόχην ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν διαφόρων συστατικῶν τοῦ γάλακτος ἔχει· ἐπωφελέστερον εἶναι τὸ γάλα, ἐὰν τὸ ζῶον τραφῇ ἐκ προσφάτων χόρτων παρὰ ἐκ ξηρῶν, καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐὰν τὰ τελευταῖα εὐρίσκωνται εἰς ἀνθησιν· καθότι ἡ τῶν φυτῶν εὐωδία μεταβαίνει εἰς τὸ γάλα καὶ δι' αὐτῶν τῶν ἀρωμάτων ποικίλην γεῦσιν καὶ ὁσμὴν προσλαμβάνει, τὰ ὁποῖα τὸ γάλα τῶν ἐκ ξηρῶν χόρτων τρεφομένων ζῶων σφαιροῦται. Ὡσαύτως παρατηρήθη, ὅτι τὸ γάλα τὸ ἐκ ζῶων εὐρισκομένων ἐν ὑπαίθρῳ τόπῳ καὶ περιφερομένων ἐκεῖ, εἶναι ὑγιέστερον παρὰ τὸ γάλα τὸ ἀρμεγμένον ἐκ ζῶων πάντοτε εἰς τὰ κτηνοστάσια ἐγκλεισμένων, ἂν καὶ τὸ τοιοῦτον γάλα εἶναι παχύτερον καὶ ἐμπεριέχῃ μεγαλύτερον ποσὸν τυροῦ καὶ βουτύρου.

Τὸ σύνθητες γάλα, καθὼς λαμβάνεται ἀπὸ τῶν γαλακτοπωλῶν ἀναμιγνύεται συνήθως μετὰ ὕδατος, καὶ τοιοῦτοτρόπως ἡ τοῦ γάλακτος θρεπτικὴ δύναμις κατὰ φυσικὸν λόγον ἐλαττοῦται. Τὴν τοῦ γάλακτος μετὰ τοῦ ὕδατος νόθευσιν, δηλ. τὴν πλειοτέραν λεπτότητα αὐτοῦ, ἀνακαλύπτουσι δι' ἰδιαιτέρων ἐργαλείων ὀνομαζομένων γαλακτόμετρα, τὰ ὁποῖα ὁμοιάζουσι μετὰ τῶν πρὸς δοκιμασίαν τοῦ αἰνοπνεύματος ἐν χρήσει ἐργαλείων· ἐκ δὲ τῆς πλειοτέρας ἢ ὀλιγωτέρας ἐμβυθίσεως αὐτῶν εἰς τὸ ἐξετασθησόμενον γάλα γνωρίζεται μετὰ θετικότητος ἢ τοῦ γάλακτος μετὰ τοῦ ὕδατος σύμμειξις. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ χρῆσις τοιούτων ἐργαλείων εἶναι ὀπωσῶν δύσκολος, ἐκθέτομεν πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς τοῦ γάλακτος μετὰ τοῦ ὕδατος νοθεύσεως τὸν ἐφεξῆς εὐκόλον τρόπον.

Ἐὰν σταγῶν τοῦ γάλακτος ἐπὶ τοῦ ὄνυχος τοῦ δακτύλου τεθείς μὲν ὑψωμένος, θεωρεῖται τὸ γάλα ἀνόθευτον· ἐὰν ὅμως ἡ σταγὼν αὕτη διαχέηται, τὸ γάλα εἶναι νοθευμένον.

Διὰ νὰ μὴ φανῇ ἡ γάλακτος μετὰ τοῦ ὕδατος μίξις, ἀναμιγνύουσι τὸ γάλα μετὰ ἀποβράσματος ὀύζου, ἢ

μετά σιταμύλου· αἱ τελευταῖαι προσμιχθεῖσαι ὕλαι ἀνακαλύπτονται, ἐάν τὸ γάλα ἀφεθῆ ἡσύχως ὀλίγον καιρὸν καὶ οὕτω τὸ ἄμυλον ἢ ἄλευρον κατακᾶθηται· πρὸς τούτοις ἐάν τὸ τοιοῦτον γάλα προσεκτικῶς θερμανθῆ, τὸ κατακαθήμενον ἄλευρον ἢ σιτάμυλον πηγνύμενον φαίνεται ὡς κόλλα, καὶ διὰ πλειότερας θερμάνσεως ἄρχεται νὰ καίηται· ἔνεκα τούτου πολλάκις εἰς τὴν βράσιν προλαμβάνει δυσάρεστον ἐμπυρευματικὴν ὄσμην καὶ γεῦσιν.

Ἄλλη νόθευσις τοῦ γάλακτος εἶναι ἡ ἀκόλουθος.

Τὸ καλοκαίριον ἔνεκα τῆς πλειότερας θερμότητος τὸ γάλα αὐτομάτως πήγνυται (κόπτει) φαινόμενον προερχόμενον ἀπὸ τὸν σχηματισμὸν τινος ὀξέος καλουμένου γαλακτικοῦ· διὰ νὰ ἐμποδίξωσι δὲ οἱ Γαλακτοπῶλαι τὴν τοῦ γάλακτος πῆξιν προσθέτουσι Καλιὰν (Πότασσαν)· καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου ὄχι μόνον ἡ τοῦ γάλακτος πῆξις ἐμποδίζεται, ἀλλὰ τὸ ἤδη ὀπωσοῦν πεπηγμένον γάλα ἀποκαθίσταται ὅμοιον τοῦ νεαρῶς ἀρμεγμένου· ἡ προσθήκη τῆς καλιᾶς εἶναι πράξις ἀσυνείδητος, καθότι τοιοῦτον γάλα ἀποκαθίσταται δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου ἐπιπλαβές, ἐπιφέρων κολοικοπόνους καὶ διάρροϊαν· ἡ τοιαύτη ἀσυγχώρητος νόθευσις γνωρίζεται, ἐάν τὸ τοιοῦτον ὑποπτον γάλα ἤθελεν ἀναμιχθῆ μετὰ δυνατοῦ ὄξους καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου προσκαλεῖται δυνατότερος ἢ ὀλιγώτερος ἀναβρασμὸς, ὥστε ἐξ αὐτοῦ τοῦ φαινομένου τοῦ ἀναβρασμοῦ ἤθελεν ἀποδειχθῆ ἢ τοῦ γάλακτος μετὰ τῆς καλιᾶς ἀσυγχώρητος νόθευσις.

Ξ. Λάνδερερ.

ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑ κ. τ. λ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ 4.)

ΚΕ'. Πολλοὶ δυστυχοῦσι διὰ τὸν πλοῦτον· καὶ οἱ μὴ ὄντες πλούσιοι, ὅταν τὰ παντὸς τρόπου ἐπιθυμῶσι νὰ πλουτήσωσι, καὶ οἱ πλούσιοι οὔτινες φοβοῦνται μὴ ἀποβάλωσιν ἢ ἐλαττώσωσιν τὸν πλοῦτον αὐτῶν, εἶναι ἐπίσης δυστυχεῖς καὶ ἀξιολύπητοι. Παρὰ σοὶ κεῖται νὰ μὴ συγκαταριθμηθῆσαι μήτε μετὰ τῶν πρώτων, μήτε μετὰ τῶν δευτέρων.

ΚΣ'. Οὔτε τὸ γένος, οὔτε τὰ πλούτη καὶ τὰ μεγάλα ἀξιώματα θέλουσι σὲ καταστήσει ὀνομαστόν ἀλλ' ἡ καλὴ χρῆσις αὐτῶν.

ΚΖ'. Χαριζόμενος καὶ εὐεργετῶν τοὺς ἐχθρούς σου

δύνασαι νὰ ἀναδείξῃς αὐτοὺς φίλους σου· ἀλλ' ὅσον πλέον κολακεύῃς τὰ πάθη σου, τόσο πλειότερον ὑποδουλοῦσαι εἰς αὐτά.

ΚΗ'. Δύο εἶναι αἱ πύλαι τῆς ζωῆς· ἡ μὲν δι' ἧς εἰσερχόμεθα, ἡ δὲ δι' ἧς ἐξερχόμεθα. Καὶ ὅσον ἀπομακρυνόμεθα τῆς μιᾶς, τόσο πλησιάζομεν εἰς τὴν ἄλλην. Ὁ φρόνιμος πρέπει νὰ σκέπτηται περὶ τούτου συνεχῶς.

ΚΘ'. Ζῆθι πάντοτε ὡς γέρον, ἵνα μὴ μετανοῆς ὅτι ὑπῆρξες νέος.

Λ'. Ἡ πολυτέλεια καὶ τὸ παιγνίδιον εἶναι δύο μεγάλαι πηγαὶ δυστυχίας. Ἄν ἔχῃς μικρὰν πείραν τοῦ κόσμου, θέλεις ἐννοῆσαι ἀπ' ἑαυτοῦ σου κάλλιον τὴν ἀλήθειαν ταύτην παρ' ὅ,τι δύναμαι νὰ παραστήσω διὰ λόγου ἐνταῦθα.

ΛΑ'. Νὰ ἐξεύρῃς νὰ ζημιῶσαι ἐνίοτε εἶναι κέρδος, καὶ εἰς περιστάσεις τινάς, ἂν παραβλέπῃς κατὰ τι τὸ συμφέρον σου, θέλεις πράττει ὡς ἀνὴρ νουνεχῆς καὶ φρόνιμος.

ΛΒ'. Μὴ ἀναφέρῃς εἰς οὐδένα περὶ τῆς κακῆς καταστάσεως τῶν ὑποθέσεων αὐτοῦ, ἂν δὲν ἔχῃς τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύναμιν νὰ συνδράμῃς αὐτόν. Εἶναι ἀφροσύνη νὰ πράττῃς ἄλλως, καὶ νὰ ἀνησυχῆς τοὺς φίλους σου ἀναίτιως.

ΛΓ'. Νὰ ὀργίζηταί τις ἀνευ εὐλόγου αἰτίας εἶναι σημεῖον ὀλιγονοίας, καὶ ὅτι δὲν ἐξέρει νὰ ζῆ. Μὴ ἐρεθίζῃσαι λοιπὸν κατὰ τῶν φίλων ἐν οὐδεμιᾷ περιστάσει. Τοῦτο διαλύσει τὴν φιλίαν ἀλόγως, καὶ ψεύσει ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ πολλῶν ἐτῶν εὐνοϊκὰς σχέσεις.

ΛΔ'. Ἐπὶ παρουσίᾳ πολλῶν ἄπεχε τοῦ νὰ διηγῆσαι ψυχρὰ καὶ μικροπρεπῆ πράγματα, τὰ ὅποια ἤκουσες ἢ ἀνέγνωσες, διότι τοῦτο εἶναι τεκμήριον ὅτι ἡ κρίσις σου δὲν συμβαδίζει μετὰ τῆς μνήμης σου.

ΛΕ'. Αἱ δυστυχίαι καθ' ἑαυτοὺς εἶναι μικραὶ ὀπότεν ἐξεύρωμεν νὰ ὑποφέρωμεν αὐτάς, οὐδὲ γίνονται μεγάλαι εἰμὴ καθόσον λυπούμεθα δι' αὐτάς.

ΛΣ'. Διὰ νὰ ἦναί τις εὐχαριστημένος ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Τὰ περιττὰ εἶναι ἀνωφελῆ, καὶ πολλάκις προξενοῦσι πλειότεραν θλάβην παρὰ ὠφέλειαν. Ἀναγκαῖον δὲ ἐννοῶ ὅ,τι ἀρμόζει εἰς τὴν θέσιν σου, καὶ εἰς τὸν ὅποιον κατέχεις ἐν τῇ κοινωνίᾳ βαθμόν. Πᾶν τὸ περιττεῦον ἐνδέχεται νὰ σοὶ ἐμπνεύσῃ φρονήματα οὐχὶ ἀξιώματα.

(ἀκολουθεῖ).